

Циљ изложбе је да се представи богатство и разноврсност великог броја сорти аутохтоног воћа наших простора, које је потребно истражити, забележити, али и сачувати, као и промоција руралне баштине и афирмација традиционалних вредности које су од значаја за нашу средину и њено памћење.

Изложбу организује Природњачки музеј у Београду у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе у Новом Саду. У реализацији су учествовали: Музеј Војводине, Етнографски музеј у Београду, Народни музеј Крагујевац и Пољопривредни факултет у Београду.

Природњачки музеј
Београд

Покрајински завод
за заштиту природе

Аутор изложбе: спец. Александра Савић, музејски саветник,
Природњачки музеј

Аутор цртежа: Бора Милићевић, ликовни техничар,
Природњачки музеј

Дизајн: Снежана Рајковић

Природњачки музеј
www.nhmbeo.rs
www.facebook.com/Kaltemegdan3

Покрајински завод за заштиту природе
Радничка 20а, Нови Сад
www.pzzp.rs

Изложба

Старо и нестало воће Србије

Аутор изложбе:

спец. Александра Савић, музејски саветник,
Природњачки музеј

Покрајински завод за заштиту природе
Радничка 20а, Нови Сад

Септембар 2020.

Србија је изузетно богата великим бројем старих, аутохтоних сорти воћа најразноврснијих облика, боја, укуса и мириса, које су се гајиле на нашем подручју стотинама година уназад, а које данас нестају без повратка готово незабележене.

У сеоским окућницама и воћњацима, али и на пијацама данас је тешко видети сорте воћа које су наши преци вековима користили за исхрану. Међутим, иако ретке, старе сорте јабука, крушака, шљива, трешања и др. још увек се могу пронаћи на нашем подручју као појединачна стабла или у мањим засадима.

Аутохтоне сорте воћа су непознатог порекла. Претпоставља се да су донете у некој од бројних миграција становништва током историје. Многе сорте су се адаптирале на наше услове и стекле нове особине у односу на своје исходне сорте, а неке су остале и непромењене. Сматра се да су многе сорте воћа и настале на нашим просторима (нпр. шљива Црвена ранка, шљива Драгачевка, итд).

На изложби "Старо и нестало воће Србије" биће представљено 64 сорте аутохтоног и одомаћеног воћа, међу којима су:

јабуке: петровача, памуклија, ружица, шарунка, фунтача, масњача, девојачка црвенка, крстовача, шимширка, овчији нос, слаткара, преспанка, тетовка, кожара, будимка, ђулица, ребрача, сенабија, колачара и друге;

крушке: јагодарка, видовача, илињача, петровчица, мирисавка, лубеничарка, сијерак, медунак, стамболка, округлица, месњача, јарац, такиша, караманка, базва, јерибасма, калуђерка, тепавац, михољача, зимњача, лончара, овчара, кантаруша и туршијара;

шљиве: црвена ранка, пожегача, белошљива, округлица, црвени пискавац, горчивка, говеђача, тургуља, панађурка, моравка, бардаклија, пандара, али и друго воће нашег подручја.

Један део изложбе посвећен је употреби јабуке и шљиве у народним обичајима и традицији код Срба, воћки као светом дрвету – запису, као и изводу из архиве старих и ретких књига из области воћарства које датирају из 19. века. Изложбу прати и публикација "Старо и нестало воће Србије" аутора Александре Савић, у којој је дат илустрован приказ аутохтоног воћа Србије са аутентичним фотографијама српског села.